

2013

ТЕКУЩО ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРИЯ

ИЗБРАНИ ТЕМИ, МАРТ 2013 г.

- ▶ Обзор на макроикономическото състояние и политики
- ▶ Текущо икономическо развитие
- ▶ Основни икономически индикатори
- ▶ Обзор на държавния дълг

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на финансите

— ОБЗОР НА МАКРОИКОНОМИЧЕСКОТО СЪСТОЯНИЕ И ПОЛИТИКИ

- **Краткосрочната бизнес статистика** показва положително развитие в началото на годината. Нарастването на промишленото производство и оборот се ускори през януари, а пониженията при продажбите на дребно и строителната продукция се забавиха. Единствено показателят за бизнес климата се влоши през март, след като бизнес ситуацията бе окачествена като по-слабо благоприятна в резултат на по-песимистични оценки и очаквания в индустриалния сектор и търговията на дребно.
- Броят на **регистрираните безработни** се повиши до 392.7 хил.д. през февруари, а нивото на безработица достигна 12%. **Годишната инфлация** според ХИПЦ продължи да се забавя до 2.2%, главно в резултат на по-бавния темп на нарастване на цените на храните.
- Дефицитът по **текущата сметка** се сви в сравнение с година по-рано в резултат на отчетеното подобрене на търговския дефицит през януари. Растежът на износа към страните от ЕС премина на положителна територия, а нарастването на износа към трети страни продължи да се ускорява. **Финансовата сметка** бе отрицателна в размер на 1.1 млрд. евро.
- Според месечните данни на касова основа, **дефицитът по КФП** за първите два месеца на годината бе 0.9% от БВП или 732 млн. лв.
- Устойчивото ниво на търсене на ДЦК на първичния пазар е показателно за позитивното отношение на инвестиционната общност към **пазара на вътрешен държавен дълг**. Стабилните нива на показателя CDS, отчитащ премията по застраховката срещу неплатежоспособност на емитента, са отражение на постигнатата устойчивост в областта на публичните финанси в страната, като по този показател България остава в една група с Прибалтийските републики, Полша и Словакия. ▼

Текущото издание на Месечния обзор на българската икономика е изготвен със статистически данни публикувани до 5 април 2013 г. Информация от бюлетина може да се ползва без специално разрешение, но с изрично позоваване на източника. Публикуваните оценки и коментари не следва да се считат за препоръка за вземане на определени инвестиционни решения.

Настоящият обзор, както и предишните издания, може да намерите на [интернет страницата на МФ](#). За препоръки и коментари, моля свържете се с дирекция Икономическа и финансова политика на адрес: София 1000, ул. "Г. С. Раковски" 102, както и на имейл: secretary.evp@minfin.bg.

— ТЕКУЩО ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

През януари нарастването на оборота в промишлеността се ускори до 11.3% на годишна база. Регистрираният растеж се дължеше основно на силното представяне на продажбите на външния пазар, които нараснаха с 23.5%. Освен продължаващата благоприятна динамика при енергийните продукти, през януари производството на основни метали, което има най-голям дял в оборота на външния пазар, също имаше висок положителен принос.

Ръстът при оборота на вътрешния пазар също се ускори и достигна 4% на годишна база. Основен принос за отчетения растеж имаха производство на хранителни продукти и производството на автомобили, ремаркета и полуремаркета, и по-конкретно производството на части и принадлежности за автомобили.

Оборот в промишлеността

(%, на годишна база)

Източник: НСИ

Промишленото производство отчете значително повишение от 7.9% спрямо съответния месец на предходната година. Основен принос за регистрирания растеж имаше производството на основни метали. Производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия също запази положителната си динамика за втори пореден месец.

Спадът при търговията на дребно достигна 5.3% спрямо януари 2012 г., като всички позиции отчетоха понижение. По подобие на предходния месец, най-голям спад от 15.2% имаха продажбите на битова техника, мебели и други стоки, следвани от търговията на дребно с компютърна и комуникационна техника с понижение от 6.9%.

През януари спадът при **индекса на строителната продукция** се забави до 3.2% спрямо същия месец на предходната година. Макар и не така силно изразени в сравнение с предходния месец, както гражданското, така и сградното строителство отчетоха понижения, съответно от 7.2% и 0.2% на годишна база.

През март общият индикатор за **бизнес климата в страната** се понижи с 1.7 пр.п. спрямо февруари. По-неблагоприятни бяха оценките във всички сектори, но с основен принос за понижението бяха търговията на дребно и индустрията. Очакванията на мениджърите в търговията на дребно относно бизнес ситуацията и продажбите през следващите месеци бяха по-песимистични. Оценките за настоящото бизнес състояние на предприятията в промишлеността също се влошиха поради недостатъчното търсене както в страната, така и от чужбина. В същото време очакванията на предприемачите от

този сектор, както и на анкетираните в сектора на услугите, се подобриха. В строителството беше отчетено известно нарастване на получените поръчки, но очакванията за строителната активност останаха резервирани.

Бизнес климат

(баланс на мненията)

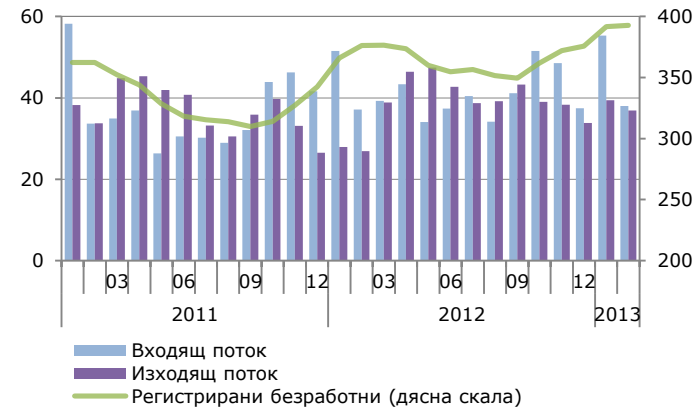

Източник: НСИ

През февруари броят на **регистрираните безработни** нарасна слабо с 0.3% спрямо предходния месец до 392.7 хил. души, а нивото на безработица достигна 12% към края на месеца. Както входящият, така и изходящият поток безработни отбелязаха намаление спрямо януари. Броят на лицата, започнали работа през месеца намален с 21.2%, в резултат на по-ниската активност на програмите за субсидирана заетост, тъй като повечето проекти стартираха през януари. В същото време, независимо че първичният трудов пазар е традиционно свит през зимния сезон, търсенето на труд се повиши за втори пореден месец и подкрепи по-големия брой безработни, започнали работа там – 9.1 хил. души.

Входящ, изходящ поток и брой безработни

(хил. души)

Източник: АЗ

Според окончателните данни, **месечната инфлацията** през януари бе потвърдена на 0.2%. Потребителските цени отчетоха нарастване с още 0.2% през февруари спрямо предходния месец. Автомобилните горива поскъпнаха средно с 3.3% през месеца и техният принос за месечното увеличение на общия индекс бе най-висок (0.32 пр.п.). Тяхното въздействие бе частично компенсирано от понижението на базисната инфлация с 0.3% спрямо януари, след като и двата й компонента – пазарни услуги и потребителските неенергийни стоки – регистрираха поевтиняване спрямо месец по-рано. Цените на храните, както и тези обект на държавно регулиране, останаха почти непроменени на агрегирано ниво. **Годишната инфлация** според ХИПЦ се забави до 2.2%, главно в резултат на намаляващия темп на нарастване на цените на хранителните продукти.

ХИПЦ и приноси по основни компоненти

(пр.п., на годишна база)

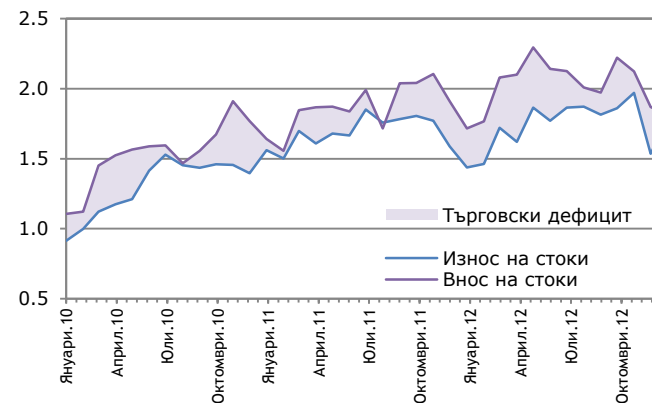
* Услуги и неенергийни нехранителни стоки

Източник: НСИ, МФ

През януари **текущата сметка** отчете дефицит от 10.9 млн. евро, при дефицит от 253.6 млн. евро година по-рано. За това основен принос имаше подобрието в търговския баланс. Темповете на изменение на износа и вноса бяха положителни през януари, като ръстът на износа превиши този на вноса – съответно 23.9% срещу 5.5% на годишна база. В резултат на това **търговският дефицит** се сви до 29.5 млн. евро, при дефицит от 278.3 млн. евро за съответния месец на предходната година. След пет последователни месеца на спад, износет към страните от ЕС отчете растеж от 17%. Тенденцията за повишен износ към трети страни продължи и през януари, а ръстът му се ускори до 34.8% на годишна база.

Динамика на външната търговия

(млрд. евро)

Източник: БНБ

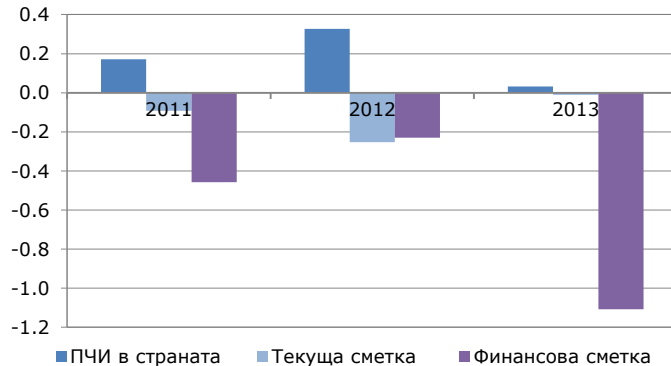
Балансът на статията *Доход* беше положителен и възлезе на 63.3 млн. евро. Дефицитът намалю с 30.3% на годишна база основно в резултат на по-ниски плащания на доход по други инвестиции към нерезиденти. Излишъкът по статия *Услуги* се сви с 45.6% спрямо същия месец на предходната година, вследствие на отчетените по-ниски приходи от услуги в компютърната сфера и на други бизнес услуги. *Текущите трансфери* възлязоха на 51.9 млн. евро през януари и имаха положителен ефект върху баланса по текущата сметка.

Салдото по **финансовата сметка** през януари беше отрицателно в размер на 1.1 млн. евро при дефицит от 230.6 млн. евро година по-рано. Изменението в салдото през месеца бе определено от изплащане на главница и лихви по глобални облигации от 2002 г. от една страна и повишение на депозитите на резиденти в чужбина от друга. В резултат, нетните

изходящи потоци по *Други инвестиции* възлязоха на 857.5 млн. евро през януари, при 573 млн. евро за същия месец на предходната година.

ПЧИ, текуща и финансова сметка

(януари, млрд. евро)

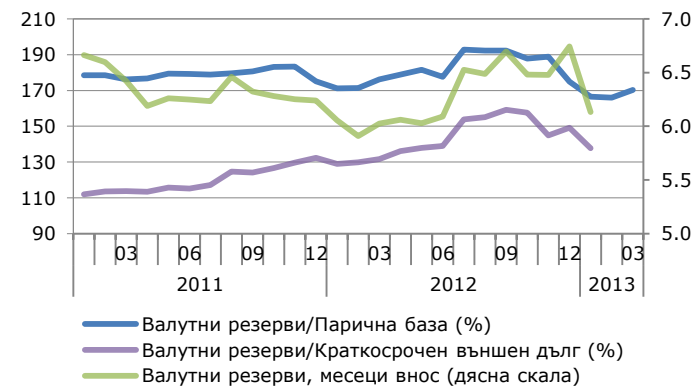
Източник: БНБ

Дългосрочният дълг на Държавно управление се понижи с 310.4 млн. евро до 7.5% от БВП. Останалите статии от статистиката за външния дълг останаха почти непроменени спрямо декември 2012 г. Банковата задлъжнялост възлезе на 15.5% от БВП. Дългът на частния нефинансов сектор бе 29.7% от БВП и се понижи с 1.5% на годишна база, докато задължени-ята на местните дъщерни компании и компаниите-майки извън страната достигна 38.3% от БВП. Към края на януари **външният дълг** на България бе 37.2 млрд. евро или 90.9% от БВП.

Международните валутни резерви нараснаха с 4.2% на месечна база през март и в края му достигнаха 14.5 млрд. евро. Всички компоненти на пасивите на Управление Емиси-

онно се увеличиха. С най-голям принос бяха сметките на други депозанти и депозита на правителството, които се увеличи-чиха за месеца съответно с 31.8% и 9.4%. На годишна база резервите нараснаха с 9.9%, ускорявайки темпа си на растеж от 8.8% в края на февруари, и това в най-голяма степен се дължеше на увеличението на банковите резерви с 22.6% спрямо съответния период на предходната година. Покритие-то на паричната база с резерви се подобри спрямо предход-ния месец и достигна 170.3%. В края на януари нивото на валутните резерви бе достатъчно да покрие 6.1 месеца внос на стоки и услуги или 137.7% от краткосрочния външен дълг.

Ключови отношения за валутния борд

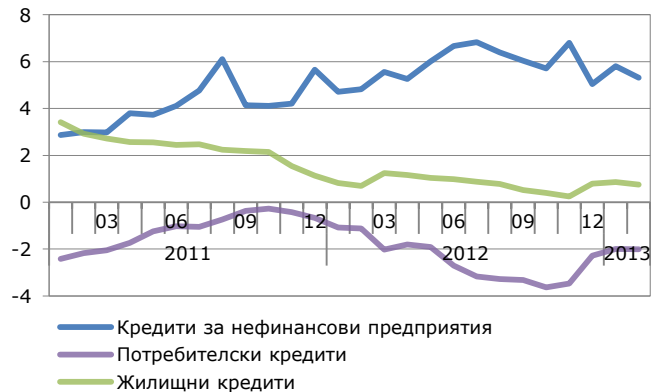
Източник: БНБ, МФ

Паричното предлагане се ускори слабо през февруари и нарасна с 7.9% на годишна база (7.1% месец по-рано), бла-годарение на по-бързото нарастване на ликвидния паричен агрегат М1 (7.6% срещу 5.3% в края на януари). Депозитите с договорен матуритет забавиха годишния си темп от 3.8% до 2.4%, докато депозитите, договорени за ползване след пре-

дизвестие продължиха да забързват растежа си до 41.8% в края на февруари. Това развитие може да се отдаде на въведеното облагане на доходите от срочни депозити от началото на годината, вследствие на което фирмите и домакинствата започнаха да преместват спестяванията си към необлагаеми банкови продукти. Широките пари нараснаха с 0.7% само през февруари. Това се случи след увеличение с 4.9% на овърнайт депозитите и със 7.2% на депозитите договорени за ползване след предизвестие, докато депозитите с договорен матуритет се понижиха с 2.1%. Общата сума на депозитите нарасна с 8.2% на годишна база в края на февруари, подкрепена от по-бързо увеличение на депозитите на нефинансовите предприятия и домакинствата.

Кредит към частния сектор

(%, на годишна база)

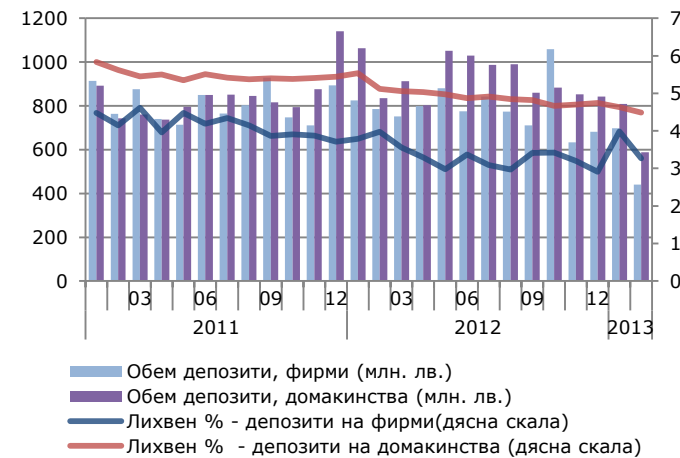

Източник: БНБ, МФ

Годишният ръст на кредита за частния сектор бе 3.1% през февруари, при 3.5% в края на януари. Фирмените кредити отново стояха зад динамиката на частния кредит, след

като забавиха ръста си от 5.8% до 5.3% спрямо февруари 2012 г. Потребителските кредити запазиха темпа си на понижение от 2% от предходния месец, а жилищните кредити се увеличиха с 0.8% при 0.9% в края на предходния месец. Лошите и реструктурирани кредити отново забавиха растежа си на годишна база и от 4.8% в края на януари той достигна 3.9%, докато на месечна база отбелязаха понижение с 0.2%. Въпреки това, делът им в общите кредити за фирми и домакинства се запази на ниво от 18%, което навежда на извода, че банките са продължили да продават част от лошите си кредити, както сториха това през декември 2012 г.

Лихвени проценти и обеми на срочни депозити в лева до 1 г.

Източник: БНБ, МФ

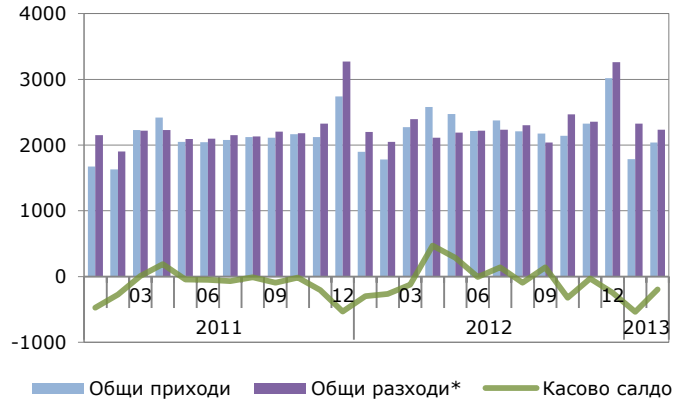
Среднопретегленият лихвен процент по кредити за нефинансови предприятия се понижи значително с 2.2 пр.п., но това нямаше положителен ефект върху обема на новоотпуснатите кредити, който бе с 41.2% по-нисък в сравнение с

януари. Процентът по жилищни кредити се понижи с 11 б.т. и това бе съпроводено от 1.8% по-висок обем на нови заеми. Цената на потребителските кредити бе само с 1 б.т. по-ниска, а новите кредити от този тип се повишиха с 10.9% спрямо месец по-рано. Среднопретеглените **лихвени проценти по депозити** в лева и евро се понижиха, съответно с 35 и 9 б.т., а процентът по доларови депозити се повиши с 60 б.т. Новите депозити през февруари възлязоха общо на 2.2 млрд. лв., което бе с 30.8% по-малко в сравнение с януари.

Бюджетният дефицит възлезе на 0.9% от БВП в края на месец февруари (732 млн. лв.), като бе с 0.2 пр.п. по-висок спрямо година по-рано.

Консолидиран бюджет

(месечна стойност, млн. лв.)

* Вкл. вноската в бюджета на ЕС.

Източник: МФ

Постъпилите общо приходи и помощи нараснаха с 4% в номинално изражение спрямо февруари 2012 г. и възлязоха на 3 827.3 млн. лв. Данъчните приходи се увеличиха с 3.9%

на годишна база, което се дължи главно на по-високите приходи от ДДС и от мита и митнически такси, съответно с 23.2% и 11.6%. Отрицателен принос за нарастването на общите приходи имаха данъчните постъпления от акцизи, както и тези от данъка върху застрахователните премии, при които бе отчетен номинален годишен спад съответно от 7.4% и 89.5%. Неданъчните приходи се увеличиха с 8%, докато нивото на постъпилите помощи бе по-ниско с 50.5% в сравнение със същия период на предходната година.

Разходите по КФП, включително вноската на България в общия бюджет на ЕС, възлязоха на 4 559.3 млн. лв., отбелязвайки ръст от 7.4% в номинално изражение на годишна база. Основен принос за растежа им имаха социалните плащания (вкл. стипендии), които се повишиха с 13.3%, както и лихвените разходи, заплатите и възнагражденията на персонала и социалните и здравноосигурителните вноски. Спад бе отчетен при капиталовите разходи и субсидиите, съответно в размер на 7% и 39.9% на годишна база.

Фискалният резерв бе в размер на 3.9 млрд. лв. в края на февруари, а според предварителните данни се е повишил до 5.3 млрд. лв. към средата на април.

Държавният и държавногарантираният дълг бе в размер на 17.5% от БВП. В структурата му, 7.4% от БВП бе нивото на вътрешния дълг, 8.9% от БВП - на външния и 1.2% от БВП - на държавногарантирания дълг. ▼

— ОСНОВНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ИНДИКАТОРИ

		Годишни данни				Тримесечни данни				Месечни данни					
		2009	2010	2011	2012	I'12	II'12	III'12	IV'12	09'12	10'12	11'12	12'12	01'13	02'13
— БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ															
БВП ¹	%, на год. база	-5.5	0.4	1.8	0.8	0.8	0.7	0.6	0.5						
Потребление	%, на год. база	-7.3	0.5	1.5	1.8	2.1	2.5	1.9	1.0						
Брутообразуване в основен капитал	%, на год. база	-17.6	-18.3	-6.5	0.8	2.2	0.7	-1.5	1.5						
Износ	%, на год. база	-11.2	14.7	12.3	-0.4	-0.1	3.3	0.0	-2.1						
Внос	%, на год. база	-21.0	2.4	8.8	3.7	3.4	9.8	2.6	-0.5						
Селско стопанство	%, на год. база	-9.5	-6.2	-1.1	3.5	9.5	5.9	2.7	2.3						
Индустрия	%, на год. база	-5.7	-6.3	5.8	0.8	1.1	1.9	1.2	0.3						
Услуги	%, на год. база	-1.3	4.4	0.7	-0.2	-0.5	0.4	-0.3	0.6						
Корективи	%, на год. база	-16.5	-0.5	0.2	3.8	7.4	3.7	1.3	0.9						
— КРАТКОСРОЧНА БИЗНЕС СТАТИСТИКА															
Промислено производство	%, на год. база	-18.3	2.0	5.8	-0.4	-2.2	-0.3	0.4	0.6	-2.8	-0.6	0.0	2.5	7.9	
Оборот в промишлеността	%, на год. база	-20.2	14.1	17.2	2.3	1.2	3.2	2.6	2.1	-1.4	1.4	1.8	3.2	11.3	
Оборот в търговията на дребно	%, на год. база	-7.7	-8.4	0.6	-2.3	-3.1	-0.7	-0.4	-5.1	-3.6	-4.5	-4.9	-5.9	-5.3	
Строителна продукция	%, на год. база	-14.5	-14.9	-12.8	-0.8	-1.8	0.1	0.4	-1.9	-4.1	8.8	1.0	-16.9	-3.2	
Общ бизнес климат	баланс	10.2	9.6	14.2	14.3	11.5	16.9	15.9	13.0	14.9	12.2	13.1	13.8	10.6	16.3
Промисленост	баланс	12.3	13.4	22.4	21.3	21.3	22.8	21.7	19.4	20.8	17.2	20.7	20.3	18.4	22.0
Търговия на дребно	баланс	13.5	10.1	17.3	16.4	10.5	18.1	17.8	19.3	19.7	17.9	16.7	23.1	10.9	22.6
Строителство	баланс	8.5	5.1	2.8	0.3	-4.1	4.2	3.0	-1.8	3.4	0.5	-4.8	-1.2	-1.2	2.9
Услуги	баланс	5.1	5.6	5.9	12.2	8.2	16.4	15.4	8.8	9.7	8.4	12.0	6.1	6.4	11.7
— ПАЗАР НА ТРУДА															
Коефициент на икономическа активност (15+)	%	53.0	52.0	52.5	53.1	51.8	52.7	54.2	53.6						
Коефициент на заетост (15+)	%	49.4	46.7	46.6	46.6	45.1	46.2	47.9	47.0						
Заетост (НРС)	%, на год. база	-2.6	-4.7	-3.4	-4.3	-3.8	-4.8	-3.9	-4.9						
Безработица (НРС)	%	6.8	10.2	11.3	12.3	12.9	12.3	11.5	12.4						
Безработица (АЗ)	%	7.6	9.5	10.1	11.1	11.4	11.1	10.7	11.3	10.6	11.0	11.3	11.4	11.9	12.0
Номинална работна заплата	%, на год. база	11.8	6.4	5.8	11.7	8.9	8.4	8.8	8.5	9.1	9.9	7.6	8.0		

		Годишни данни				Тримесечни данни				Месечни данни					
		2009	2010	2011	2012	I'12	II'12	III'12	IV'12	09'12	10'12	11'12	12'12	01'13	02'13
Реална работна заплата ²	%, на год. база	9.1	3.3	2.4	9.1	6.9	6.5	5.6	5.5	5.5	6.7	4.8	5.1		
Производителност на труда (БВП на зает)	%, на год. база	-3.0	5.3	6.2	5.4	4.9	6.2	4.9	5.5						
Реални разходи на единица труд (БВП)	%, на год. база	8.1	2.7	-3.7	-2.0	2.8	-2.3	-1.4	-5.8						
— ИНФЛАЦИЯ															
Национален индекс на потребителските цени	%, на год. база	2.8	2.4	4.2	3.0	2.0	1.6	4.0	4.2	4.9	4.4	3.9	4.2	4.4	3.6
Хармонизиран индекс на потребителски цени	%, на год. база	2.5	3.0	3.4	2.4	1.9	1.8	3.0	2.8	3.5	3.0	2.7	2.8	2.6	2.2
Цени на производител на вътрешния пазар	%, на год. база	-4.2	7.1	8.6	5.4	5.0	4.3	6.2	6.1	6.7	6.9	6.5	5.0	2.5	2.5
— КОНСОЛИДИРАН БЮДЖЕТ (С НАТРУПВАНЕ)															
Приходи и помощи	млн. лв.	25 041	23 933	25 378	27 470	5 956	13 224	19 986	27 470	19 984	22 127	24 454	27 470	1 788	3 827
Общо разходи	млн. лв.	25 667	26 755	26 867	27 828	6 647	13 162	19 733	27 828	19 736	22 202	24 559	27 820	2 324	4 559
Вноса в бюджета на ЕС	млн. лв.	746	670	779	809	307	467	629	809	629	683	724	809	90	258
Касов дефицит (-) / излишък (+)	млн. лв.	-626	-2 823	-1 488	-358	-691	62	253	-358	248	-74	-105	-350	-536	-732
	% от БВП	-0.9	-4.0	-2.0	-0.5	-0.9	0.1	0.3	-0.5	0.3	-0.1	-0.1	-0.5	-0.7	-0.9
Държавен и държавногарантиран дълг	млн. лв.	10 641	11 778	12 826	14 683	13 053	12 943	14 736	14 683	14 736	14 753	14 810	14 683	13 081	13 988
	% от БВП	15.6	16.7	17.0	18.9	16.8	16.7	19.0	18.9	19.0	19.0	19.1	18.9	16.4	17.5
Фискален резерв	млн. лв.	7 673	6 012	4 999	6 081	4 531	5 062	7 172	6 081	7 172	6 640	6 756	6 081	4 144	3 871
	%, на год. база	-8.5	-21.6	-16.9	21.6	-3.6	-1.8	41.4	21.6	41.4	24.3	27.1	21.6	2.9	1.8
— ФИНАНСОВ СЕКТОР															
Международни резерви	млн. евро	12 919	12 977	13 349	15 552	13 192	13 866	15 507	15 552	15 507	15 094	15 096	15 552	14 190	13 915
Покритие на паричната база	%	195.2	179.8	175.1	174.9	176.3	177.7	192.3	174.9	192.3	187.9	188.9	174.9	166.6	166.0
Покритие на вноса	месеци	8.0	7.3	6.2	6.8	6.0	6.1	6.7	6.8	6.7	6.5	6.5	6.7	6.1	
Покритие на краткосрочния външен дълг	%	100.2	115.3	133.8	146.7	133.6	140.9	161.7	146.7	159.1	157.6	144.9	149.1	137.7	
Паричен агрегат М1	%, на год. база	-8.8	0.8	14.4	9.5	17.2	13.4	12.6	9.5	12.6	11.1	13.6	9.5	5.3	7.6
Паричен агрегат М3	%, на год. база	4.2	6.2	12.2	8.5	10.7	10.2	8.8	8.5	8.7	8.6	10.1	8.5	7.1	7.9
Депозити	%, на год. база	7.6	6.6	13.2	8.4	11.0	10.2	8.7	8.4	8.6	8.5	10.1	8.4	7.2	8.2
Кредит към частния сектор	%, на год. база	3.8	1.1	3.3	3.0	3.1	4.1	3.5	3.0	3.5	3.3	3.9	3.0	3.5	3.1
Кредит към нефинансовите предприятия	%, на год. база	2.3	2.4	5.7	5.0	5.7	6.8	6.1	5.0	6.0	5.7	6.8	5.0	5.8	5.3
Кредит за домакинствата	%, на год. база	5.8	-0.8	-0.4	-1.0	-1.0	-1.1	-1.5	-1.0	-1.5	-1.7	-1.7	-1.0	-0.8	-1.0
Лихвен процент (краткосрочни кредити)	%	10.5	8.5	7.2	7.6	8.3	7.2	7.5	7.3	7.8	7.4	7.7	6.7	7.4	7.3

		Годишни данни				Тримесечни данни				Месечни данни					
		2009	2010	2011	2012	I'12	II'12	III'12	IV'12	09'12	10'12	11'12	12'12	01'13	02'13
Лихвен процент (срочни депозити)	%	7.0	5.4	4.8	4.3	4.6	4.2	4.2	4.1	4.3	4.1	4.2	4.1	4.4	4.1
Валутен курс BGN/USD	кр. пер.	1.36	1.47	1.51	1.48	1.46	1.55	1.51	1.48	1.51	1.51	1.51	1.48	1.44	1.49
	ср. пер.	1.41	1.48	1.41	1.52	1.49	1.53	1.56	1.51	1.52	1.51	1.52	1.49	1.47	1.46
— БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ															
Брутен външен дълг	% от БВП	108.3	102.7	94.1	94.8	92.3	93.3	94.6	94.8	94.6	93.8	95.5	94.8	90.9	
Краткосрочен външен дълг	% от БВД	32.1	30.2	27.8	27.7	27.4	27.0	26.0	25.8	26.0	25.8	27.5	27.7	25.2	
Вътрешнофирмени заеми	% от БВД	38.5	40.4	42.7	41.6	43.5	43.6	43.5	43.7	43.5	43.7	42.3	41.6	38.2	
— ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС															
Текуща сметка	млн. евро	-3 116	-533	39	-528	-562	-383	914	-498	256	-178	34	-354	-11	
<i>Текуща сметка, плъзгаща се база</i>	% от БВП	-8.9	-1.5	0.1	-1.3	-1.1	-2.2	-2.2	-1.3	-2.2	-2.3	-1.5	-1.3	-0.7	
Търговски баланс	млн. евро	-4 174	-2 764	-2 156	-3 622	-942	-1 281	-552	-848	-156	-361	-153	-334	-29	
<i>Търговски баланс, плъзгаща се база</i>	% от БВП	-11.9	-7.7	-5.6	-9.1	-7.3	-9.0	-9.4	-9.1	-9.2	-9.6	-9.1	-9.1	-8.3	
Износ, f.o.b.	млн. евро	11 699	15 561	20 264	20 793	4 620	5 256	5 552	5 365	1 815	1 860	1 969	1 536	1 780	
	%, на год. база	-23.1	33.0	30.2	2.6	-2.9	6.2	3.0	3.9	1.9	3.0	11.2	-3.2	23.9	
Внос, f.o.b.	млн. евро	15 873	18 325	22 420	24 415	-5 561	-6 537	-6 105	-6 212	-1 971	-2 221	-2 122	-1 869	-1 809	
	%, на год. база	-33.3	15.4	22.3	8.9	10.2	17.3	6.2	2.6	-3.3	8.9	0.8	-2.1	5.5	
Капиталова сметка	млн. евро	477	291	497	537	11	44	164	317	33	-80	177	220	9	
Финансова сметка	млн. евро	1 163	-673	-968	2 231	29	1 256	805	141	177	32	-187	296	-1 108	
Нетни преки чуждестранни инвестиции	млн. евро	2 505	977	1 199	1 302	641	410	480	-229	48	186	-165	-250	31	
Нетни портфейлни инвестиции	млн. евро	-619	-635	-357	-931	-370	-57	736	-1 239	-66	-60	-1 108	-71	-281	
Други нетни инвестиции	млн. евро	-704	-990	-1 744	1 894	-235	909	-404	1 624	196	-85	1 087	623	-858	
Промяна в международните резерви на БНБ ³	млн. евро	650	384	-159	-2 161	176	-639	-1 483	-215	-392	336	5	-556	1 312	

(1) По цени от 2005 г., сезонно изгладени данни с корекция за разликите в броя на работните дни; (2) Дефлирани с ХИПЦ; (3) (-) повишение/ (+) понижение в резервите на БНБ.

— ОБЗОР НА ДЪРЖАВНИЯ ДЪЛГ

МФ преотвори емисия 10.5-годишни ДЦК с падеж юли 2023 г.

МФ преотвори бенчмарковата емисия със срочност 10.5 години и падеж 9 юли 2023 г. На проведения на 11 март аукцион бяха предложени за продажба ДЦК с обем 50 млн. лв., като участниците подадоха поръчки за 100.55 млн. лв. Постигнатата доходност бе 3.63%, което показва запазване доверието и интереса на инвеститорите във вътрешен държавен дълг и участие на широк спектър инвеститори. Разпределението на одобреното количество по видове инвеститори показва водеща позиция на банките, които придобиха 54.5% от одобреното количество, следвани от пенсионните фондове (20.7%), инвестиционните посредници (10%), други инвеститори (10%) и застрахователни дружества (4.8%). След този аукцион общият обем на емисията достигна 150 млн. лв.

Преотворена бе и 7-годишната облигация, деноминирана в евро

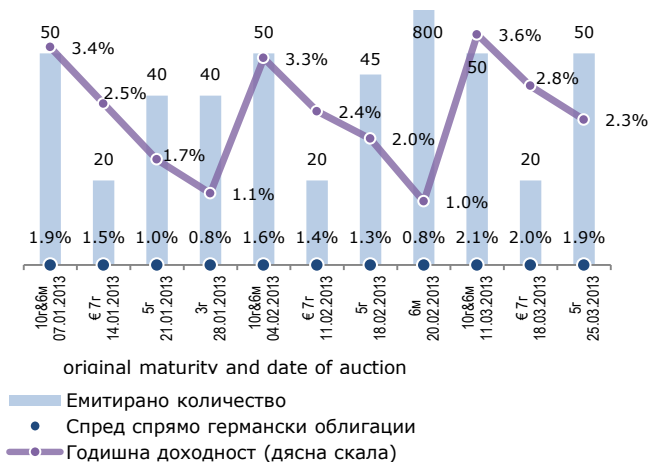
На 18 март МФ проведе аукцион за 7-годишната облигация, деноминирана в евро, емитирана на 16.01.2013 г. Това е третото преотваряне на емисията от началото на настоящата година и след този аукцион общият ѝ номинал в обращение достигна 60 млн. евро. На аукциона участваха всички първични дилъри на ДЦК, а търсенето превиши близо три пъти предложеното количество от 20 млн. евро, като постигнатият коефициент на покритие отбеляза повишение на инвеститорския интерес спрямо предходното преотваряне на емисията на 11 февруари т.г. Освен традиционно силното присъствие на банките, които придобиха 88.9% от одобрения номинал, на аукциона участваха пенсионните фондове – 9.2% и застрахователните дружества – 2%. Постигнатата среднопретеглена годишна доходност на аукциона бе 2.82%.

На 25 март МФ преотвори емисия 5-годишни ДЦК в лева

МФ преотвори за трети път 5-годишна левова облигация с падеж 23.01.2018 г. На проведения се на 25 март аукцион беше постигната доходност от 2.29%. Коефициентът на покритие достигна 2.16, при предложено количество от 50 млн. лв. Всички първични дилъри на държавни ценни книжа взеха участие на проведения аукцион, като банките придобиха 88.7% от общото одобрено количество, пенсионните фондове – 4.3%, застрахователните дружества – 1%, а други институционални инвеститори – 6%. След последния аукцион общият обем на емисията в обращение достигна 135 млн. лв.

Резултати от последните проведени аукциони на ДЦК

(млн. лв./евро)

Допълнителни данни за резултатите от аукционите се съдържат на интернет страницата на Българска народна банка, която е фискален агент на правителството www.bnb.bg

Източник: МФ

Стабилното ниво на държавния дълг - от първостепенно значение за държавните финанси

Номиналният размер на държавния дълг в края на месец февруари възлезе на 6 659.3 млн. евро, в това число вътрешен дълг – 3 026.7 млн. евро и външен дълг – 3 632.6 млн. евро. В номинално изражение дългът отчете нарастване с 463.2 млн. евро в сравнение с нивото му в края на предходния месец. Това бе резултат преди всичко на повишаването на размера на вътрешния дълг вследствие на новото вътрешно финансиране с ДЦК през месеца. В края на февруари съотношението на държавния дълг към БВП бе 16.2%.

Размер на държавния дълг, млн. евро

Структура	31.12. 2010	31.12. 2011	31.12. 2012	31.01. 2013	30.02. 2013
Вътрешен държавен дълг	2 011.5	2 458.3	2 546.7	2 591.1	3 026.7
Външен държавен дълг	3 373.5	3 487.6	4 444.5	3 605.1	3 632.6
Общо държавен дълг	5 385.0	5 945.9	6 991.2	6 196.1	6 659.3
Общо държавен дълг/БВП	14.9	15.5	17.7	15.0	16.2

Валутната структура на държавния дълг не генерира рискове, свързани с неговото обслужване

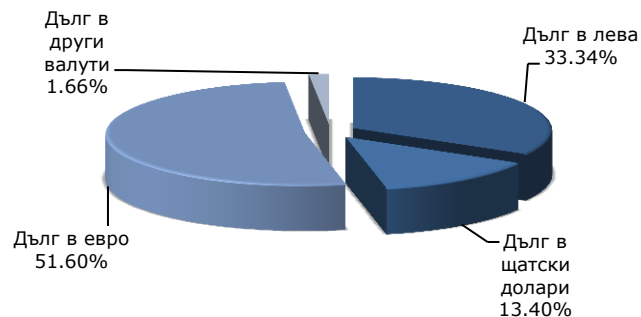
Делът на дълга в левове се повиши до 33.3%, а този на дълга деноминиран в евро, щатски долари и други валути се понижи спрямо предходния месец, съответно до 51.6, 13.4 и 1.7%.

Лихвената структура на държавния дълг осигурява предсказуемост на необходимите за неговото обслужване средства

Към края на февруари делът на дълга с фиксирани лихви регистрира увеличение спрямо януари и достигна 85.1%, а дългът с плаващи лихви се понижи до 14.9%.

Валутна структура на държавния дълг

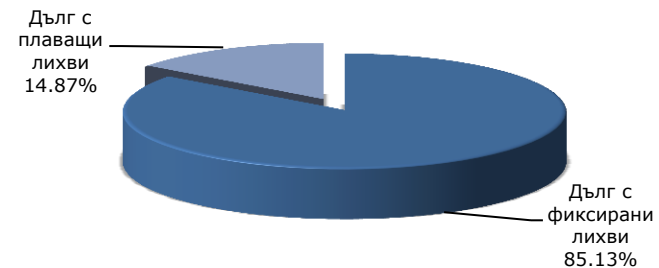
(към 28 февруари)

Източник: МФ

Лихвена структура на държавния дълг

(към 28 февруари)

Източник: МФ

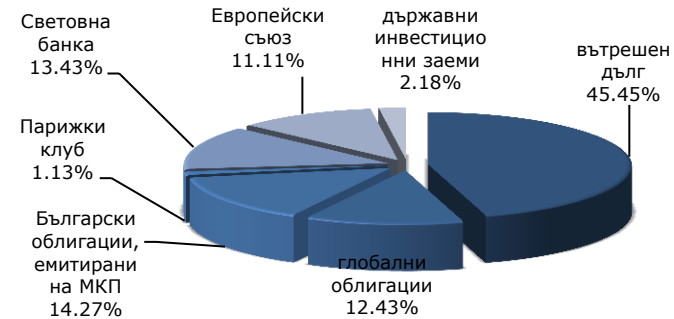
Портфейлната структура на държавния дълг е друг ключов показател за успешната политика при управлението на дълга

В структурата на дълга по кредитори с най-голям относителен дял през февруари бе вътрешният дълг – 45.6%, следван от българските облигации, деноминирани в евро, емитирани на международните капиталови пазари – 14.3%, Световна Банка – 13.4%, глобални облигации – 12.4%, Европейски съюз – 11.1%, Парижки клуб – 1.1% и други кредитори – 2.2%.

Изчерпателна информация за българския държавен дълг, включително месечни бюлетини и годишни прегледи, могат да бъдат намерени на интернет страницата на Министерство на финансите на [този адрес](#).

Структура на държавния дълг по кредитори

(към 28 февруари)

Източник: МФ